

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - Sint-Joris te BLAASVELD

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	10736
Instelling	Vrije Basisschool - Sint-Joris
Directeur	Myriam VAN AKEN Goedele KEULEMANS
Adres	Mechelsesteenweg 226 - 2830 BLAASVELD
Telefoon	03-886.57.09
Fax	03-886.57.09
E-mail	secretariaat@sintjorisblaasveld.be
Website	www.sintjorisblaasveld.be
Bestuur van de instelling	VZW VBS Sint-Jan & Sint-Joris
Adres	Mechelsesteenweg 226 - 2830 BLAASVELD
Scholengemeenschap	Vrij basisonderwijs Groot-Willebroek
Adres	Mechelsesteenweg 226 - 2830 BLAASVELD
CLB	Vrij CLB Het Kompas
Adres	Vijfhoek 1_A - 2800 MECHELEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	03-11-2014, 04-11-2014, 05-11-2014, 06-11-2014, 07-11-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	07-11-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	28-11-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Willy DE HERDT
Teamleden	Els VER EECKE, Guido AERTS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde.....	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	14
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	18
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	18
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	19
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	20
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	20
4.2 Leerbegeleiding	21
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	24
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	27
6.1 Wat doet de school goed?.....	27
6.2 Wat kan de school verbeteren?	27
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	28
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	29
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	29

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije basisschool Sint-Joris is gelegen in het centrum van Blaasveld, een deelgemeente van Willebroek. Ze bestaat uit vier administratieve vestigingsplaatsen. De lagere afdeling is gehuisvest in twee vestigingsplaatsen in het centrum. De kleuterafdeling heeft groepen in het centrum en twee kilometer verderop in een sociale woonwijk. De meeste leerlingen komen uit de onmiddellijke omgeving of de ruimere schoolbuurt. Alle sociale klassen zijn op school vertegenwoordigd. De schoolpopulatie groeit jaarlijks. De zorg voor voldoende en aangepaste infrastructuur vraagt permanente aandacht. Hierdoor heeft de school jarenlang te maken gehad met diverse (ver)nieuwbouwprojecten. Het lerarenkorps is ook in voortdurende vernieuwing en uitbreiding. De leiding van de school wordt waargenomen door een directeur die deeltijds werkt en ook coördinerend directeur van de scholengemeenschap is en een andere deeltijdse directeur die ook zorgcoördinator is, zowel voor de school als voor de scholengemeenschap.

Op basis van het vooronderzoek van 21 oktober 2014 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor wiskundige initiatie en wereldoriëntatie de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaten van het schoolteam om voor wiskunde en wereldoriëntatie de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de deskundigheidsbevordering en de leerbegeleiding en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van de regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat in de kleuterafdeling de resultaten van de onderzochte leergebieden aan de verwachtingen van de overheid voldoen. Het team streeft in voldoende mate bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen na. De kleuteronderwijzers werken in toenemende mate doelgericht aan een evenwichtig onderwijsaanbod. Ze gebruiken in hoofdzaak een koepeligen referentiekader. Meer recent zijn ook de leerplandoelen meer richtinggevend voor de planning en de praktijk. Kenmerkend voor de afdeling is het aangename en veilig klasklimaat waar de kleuters worden uitgedaagd tot onderzoeken en experimenteren. De kleuteronderwijzers zorgen voor een duidelijke instructie en een goede ondersteuning. De basiszorg en de extra leerzorg sporen met elkaar. De ondersteuning van de wiskundige begripsvorming verdient meer intentionele aandacht. Het observatiesysteem is aan vernieuwing toe aangezien het onvoldoende is afgestemd op de (vernieuwde) leerplannen. De efficiënte aanwending van de onderwijstijd komt in sommige groepen in het gedrang doordat er veel tijd gaat naar rituelen en hygiënische opvoeding. Het management van grote klasgroepen met jonge of zorgbehoevende kleuters dreigt de draagkracht van sommige kleuteronderwijzers te overschrijden.

In de lagere afdeling bereiken de leerlingen voor wiskunde in voldoende mate de eindtermen. Dat blijkt onder meer uit de evaluatiegegevens en de prestaties van leerlingen in het vervolgonderwijs. Het basisaanbod, de evaluatie en rapportering voor wiskunde zijn voldoende evenwichtig. Dit schooljaar is een experimenteel jaar voor de onderwijzers want er zijn twee verschillende methoden voor wiskunde ingevoerd, één voor de gewone klaswerking en één voor de wiskundelessen in de omweg- of bevergroepen, waar een aantal kinderen met leermoeilijkheden les krijgen. Het is nog niet duidelijk hoe deze vernieuwing in de juiste banen zal geleid worden om tot een goede beslissing te komen over de verdere werking voor dit leergebied. De eigen leerlijn voor tijd en klokkezen is aan actualisering toe. De lagere afdeling is enkele jaren geleden met een traject gestart om het onderwijs voor wereldoriëntatie te optimaliseren. Om de samenhang te bevorderen, koos het team voor een leerpakket. Hierdoor streefde het team zowel naar een consecutieve opbouw als naar flexibiliteit. Voorlopig kan de school nog niet aantonen dat de totaliteit van de leerplandoelen in het aanbod verweven is en ook gerealiseerd wordt. De werkgroep, die de vernieuwing in goede banen tracht te leiden, wil onder meer nog een aantal hiaten en overlappingen in het aanbod wegwerken en de evaluatie- en rapporteringspraktijk verbeteren. De onderwijstijd is in sommige klassen onvoldoende om aan de richtlijnen van het leerplan te voldoen.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen in de focus maakt duidelijk dat de school nog sterke groeikansen heeft voor deskundigheidsbevordering. Voor dit aspect investeert ze nog weinig in visievorming. De teamnascholingen volgen doorgaans de prioriteitenwerking. Er is een grote diversiteit in de individuele nascholingen en de mate waarin onderwijzers zichzelf verder bekwamen. Opvallend is het groot aandeel van nascholingen in verband met de zorgwerking. De leerbegeleiding is toegespitst op een breed gamma aan doelen en acties voor een krachtige leeromgeving, de afstemming op de behoeften van de kinderen, de betrokkenheid en samen school maken. Er is voor de zorgwerking een meerjarenplanning opgezet die gebaseerd is op een gedragen zorgvisie. Momenteel is er veel aandacht in de lagere afdeling voor de omweg- en beverklassen die een aantal kinderen opvangen voor wiskunde en Nederlands. Er zijn verschillen in de mate waarin de klasleerkrachten inspelen op de specifieke behoeften van hun leerlingen. In de kleuterafdeling is er een meer geïntegreerde werking.

Het onderzoek van het algemeen beleid toont aan dat het uitbouwen van een adequaat pedagogisch leiderschap geen evidente zaak is, gezien de vele -ook praktische- besommeringen die door twee directies moeten worden gedragen in deze grote school. De beheersbaarheid kan een probleem worden omdat de directeurs deeltijds werken en beperkt beschikbaar zijn. Het zorgteam en talrijke werkgroepen ondersteunen het beleidsteam. Door de toenemende schoolgrootte is het bewaken van de cohesie in de school een belangrijk gegeven. Het evenwicht tussen collegialiteit en autonomie is een delicate zaak in de school met een aantal teamleden die een duidelijke mening hebben en ook een grote inzet tonen voor een goede klaswerking. De vele opdrachten dreigen de draagkracht van een aantal geëngageerde teamleden te overschrijden. Er is bij vernieuwingen nood aan een goede strategie maar ook aan duidelijke afspraken, opvolging en coaching om een gelijkgerichte uitvoering te garanderen. Hiertoe dient de schoolleiding heldere doelen op verschillende niveaus te formuleren.

Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, hygiëne en veiligheid van de leer- en werkomgeving wijst uit dat de instelling de tekorten op voldoende systematische wijze opspoot. Dat blijkt uit de organisatie van het beleid en de wijze waarop de school verplichte controles en risicoanalyses uitvoert. De onderwijsinspectie geeft een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde "bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne".

Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden toont aan dat het schoolteam de onderzochte reglementering respecteert.

Voor het kleuteronderwijs formuleert de onderwijsinspectie een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde "voldoen aan de onderwijsdoelstellingen". Voor het lager onderwijs formuleert de onderwijsinspectie een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde "voldoen aan de onderwijsdoelstellingen" omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor wereldoriëntatie. Voor wiskunde voldoet de instelling aan haar maatschappelijke opdracht. De school kan rekenen op een gedreven lerarenteam dat mee de pedagogisch-didactische prioriteiten kan bepalen. Door deze inzet en met een planmatige aanpak kan de school daadwerkelijk de tekorten verhelpen en de onderwijskwaliteit, mede op basis van de aanbevelingen van dit verslag, bijsturen, verbeteren of borgen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- wiskundige initiatie
- wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebieden

- wiskunde
- wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

- Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

- Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie op een geïntegreerde wijze na. Ze creëert een krachtige leeromgeving met een doelgericht aanbod en zinvolle speelleermaterialen waarbij de verschillende domeinen evenwichtig aan bod komen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wereldoriëntatie op een geïntegreerde wijze na. Ze creëert een krachtige leeromgeving met een doelgericht aanbod en zinvolle speelleermaterialen waarbij de verschillende domeinen evenwichtig aan bod komen.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De kleuteronderwijzers gebruiken verschillende referentiekaders om hun onderwijsaanbod te plannen. Ze hebben jarenlange ervaring met een koepeleigen instrument. Hiernaast is er eerder recent maar in toenemende mate aandacht voor het gebruik van leerplandoelen. Ook vanuit het kindvolgsysteem worden doelen verwerkt in het aanbod.

Via nascholingen en overleg kwam het team tot afspraken over het maken van doelgerichte plannings waarbij dominante doelstellingen geselecteerd worden. Hierbij beogen de kleuteronderwijzers een spreiding van doelen uit verschillende ontwikkelingsdomeinen om een evenwichtig aanbod te garanderen. Tevens wordt hiermee de gelijkgerichtheid in het team bevorderd. In de planning staat ook een leerplan in de kijker: de kleuteronderwijzers selecteren momenteel extra doelen uit het leerplan wereldoriëntatie. Uit gesprekken blijkt dat de vertrouwdheid met leerplannen vergroot. Dit geldt ook voor de mate waarin de planning gebeurt vanuit doelen en minder vanuit activiteiten.

Voor de vaste thema's is de planning gezamenlijk uitgewerkt per leeftijdsgroep door de collega's van de twee vestigingsplaatsen. Ook de occasionele thema's komen nu gaandeweg in het overleg aan bod. Voor de speelleerhoeken en weerkerende activiteiten zijn fiches uitgewerkt met overzichten van de ontwikkelingsaspecten uit het koepeleigen instrument. Om na te gaan of het aanbod beantwoordt aan dit instrument turven de kleuteronderwijzers de onderliggende ontwikkelingsaspecten waardoor hiaten vermeden worden. Deze werkwijze heeft de school zich nog niet eigen gemaakt om een uitspraak te verantwoorden inzake de volledigheid of het evenwicht ten opzichte van leerplandoelen. Voor het leerplan wereldoriëntatie heeft het team nu al meer een kijk op de inbedding ervan in de onderwijspraktijk. Voor andere leerplannen geldt dit in mindere mate.

Voor wiskundige initiatie komen alle domeinen aan bod in de planning. Tijdens observaties van activiteiten lag er een grote nadruk op het domein getallen dat vrijwel dagelijks aan bod komt. Er is veel aandacht voor ontluikende gecijferdheid. Kleuters leren omgaan met aantallen, getallen, getalbeelden en cijfers. Meerdere kleuteronderwijzers richten zich ook op de verwachtingen van het kleutervolgsysteem voor wiskundige initiatie. Hierdoor wordt de gradatie bij het aanbrengen en inoefenen van begrippen enigszins ondersteund. Toch verloopt de (wiskundige) begripsvorming nog niet optimaal. De begrippen in het kleutervolgsysteem zijn niet volledig ten opzichte van de ontwikkelings- en leerplandoelen. Meerdere kleuteronderwijzers stellen in hun planning geen (wiskundige) begrippen voorop. Daarnaast zijn er meerdere begrippenlijsten in omloop waardoor er onvoldoende garanties zijn op een gelijkgerichte werking.

Voor wereldoriëntatie komen de domeinen tijd, ruimte en natuur uitdrukkelijk aan bod. Dit is ook merkbaar in de inrichting en aankleding van de klas(wanden) en de speelplaatsen. Voor aspecten van verkeersopvoeding (fiets- en stapvaardigheden) zijn er leerlijnen uitgewerkt. Er zijn duidelijke afspraken over de groei en het gebruik van de weekkalender. Voor de overige kalenders of visualisaties van de tijd zijn er minder afspraken met een grote diversiteit tot gevolg. Voor het domein mens gebruiken de kleuteronderwijzers volgens de schoolafspraken een specifieke methodiek waarin relatiewijzen afzonderlijk in de focus staan en waarrond een divers activiteitenaanbod wordt opgebouwd. Deze werking is in het klas- en schoolbeeld duidelijk aanwezig. Voor de sturing van het aanpakgedrag gebruikt de school ook een eigen methodiek. Naarmate de kleuters ouder worden krijgen ze meer kansen om te oefenen in sociale vaardigheden via specifieke opdrachten. Er zijn afspraken om de kleuters te begeleiden in het leren kiezen en om hun zelfsturing te stimuleren. Hiertoe gebruikt men een gradueel opgebouwd keuzehoekensysteem. De kleuters gaan hier doorgaans vaardig mee om en brengen dit vlot in de praktijk.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Tijdens observaties hadden de kleuteronderwijzers doorgaans voldoende aandacht voor een efficiënte aanwending van de onderwijstijd. In een aantal groepen echter nam de hygiënische opvoeding veel tijd in beslag. In de klassen van jonge kleuters met veel kinderen gaat noodgedwongen veel aandacht naar organisatorische maatregelen waardoor de begeleiding voor individuele kleuters en conflictbeheersing soms moeilijk worden.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

In de kleuterafdeling zijn er voldoende en gepaste ontwikkelingsmaterialen om de decretale ontwikkelingsdoelen te kunnen nastreven. Naast aangekochte materialen maken de kleuteronderwijzers ook zelf veelvuldig aansprekende didactische materialen aan. De stappenplannen, opdrachtkaarten en materialen voor zelfcorrectie in een aantal klassen zijn voorbeelden van goede praktijk. Specifiek voor wiskundige initiatie maakte het team pakketten aan met materialen en bijhorende oefeningen die zowel in de klas als bij individuele ondersteuning kunnen gebruikt worden. De doelen die de kleuteronderwijzers met de inhoud van deze 'wiskundetassen' kunnen nastreven zijn duidelijk omschreven.

Er is diversiteit in de wijze waarop speelleerhoeken aantrekkelijk en doelbewust worden ingericht en gebruikt. Daardoor missen kleuteronderwijzers soms kansen om vanuit specifiek verrijkte speelleerhoeken doelgerichte stimulansen te bieden voor de leergebieden in de focus. Er is een oplistings van differentiatiematerialen voor verschillende domeinen voor wiskundige initiatie. De mate waarin deze materialen effectief worden gebruikt is leerkrachtafhankelijk. De kleuterafdeling beschikt evenmin over een omgevingsboek. Ook het gebruik van computers is divers. Kleuteronderwijzers wijzen erop dat een aantal toestellen technisch niet in orde zijn.

Materieel beheer
Infrastructuur

Door de doorgaans grote klasgroepen is de ruimte voor de kinderen beperkt in een aantal klassen. In deze klassen zijn mezzanines aangebracht waardoor de ruimte vergroot wordt. Het gebruik hiervan is echter leerkrachtafhankelijk. In de vestigingsplaats 'Tuimeling' wordt de multifunctionele ruimte efficiënt gebruikt voor diverse klas- en schoolactiviteiten. De speelplaatsen worden overal intensief gebruikt voor verschillende onderwijsdoelen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Via een permanente globale en systematische observatie kunnen de kleuteronderwijzers de ontwikkeling van de kleuters inschatten. De oudste kleuters leggen voor wiskundige initiatie en schoolrijpheid genormeerde toetsen af. De resultaten van de observaties en toetsen worden overgebracht in het kindvolgsysteem. Zo kunnen alle participanten de evolutie, onder andere voor wiskundige initiatie, volgen. Het kindvolgsysteem is aan actualisering toe. Het is niet gebaseerd op het koepeleigen instrument of de (vernieuwde) leerplannen maar het geeft een zicht op de globale ontwikkeling van de kleuters. Een aantal kleuteronderwijzers houden daartoe concreet geformuleerde observaties per kleuter bij. Naast cognitieve ontwikkeling is er ook veel aandacht voor socio-emotionele aspecten en de ontwikkeling van zelfsturing. Bij de themaplanning voor de hele klasgroep is er doorgaans geen evaluatie voorzien die een uitspraak doet over het realiseren van de wekelijks vooropgestelde dominante doelstellingen.

Begeleiding
Leerbegeleiding

Beeldvorming
Zorg

Tijdens overgangsbesprekingen gebruiken de kleuteronderwijzers een screeningsdocument dat diverse aspecten van de ontwikkeling in beeld brengt. De vorige klasleerkracht geeft de eigen inschatting weer en bespreekt dit met de volgende collega. De gegevens van deze besprekingen en die van het kindvolgsysteem worden opgenomen in een leerlingendossier. Momenteel worden deze dossiers gedigitaliseerd. Doorheen het schooljaar is er veel overleg over de kleuters. Als formeel overleg geldt het multidisciplinair overleg (MDO) voor kinderen met specifieke problemen. Dit wordt voorafgegaan door een pre-MDO waarbij de klasleerkracht de klasgroep globaal bespreekt met directie en zorgleerkracht. Via het geregelde zorgoverleg met de zorgleerkracht worden afspraken gemaakt voor ondersteuning van kleuters. Dit gebeurt zowel klasintern als –extern. De zorgleerkrachten maken een degelijke planning en koppelen activiteiten ook aan ontwikkelingsaspecten en leerplandoelen. De klasleerkrachten zorgen voor eerstelijns-ondersteuning. Hiertoe zijn verschillende remediërende materialen ter beschikking. De noodzakelijke ondersteuning voor een beperkt aantal kinderen met een zware zorgvraag zorgt ervoor dat er een zware taakbelasting is voor sommige leerkrachten.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Vooraf via teamgerichte professionaliseringsinitiatieven ondersteunt de school de eigen prioriteiten zoals het doelgerichte plannen van het onderwijsaanbod. De pedagogische netbegeleiding gaf een toelichting bij de bestaansdimensies van het eigen leerplan wereldoriëntatie. Voor wiskundige initiatie zijn er minder nascholingsinitiatieven.

Het opbouwen van interne expertise gebeurt onder andere door veelvuldig informeel en formeel overleg. De directeur die verantwoordelijk is voor de kleuterafdeling stimuleert de kleuteronderwijzers en stuurt aan bij het gebruik van leerplannen.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. Diverse outputgegevens zoals de resultaten van methodegebonden en genormeerde toetsen en de prestaties in het vervolgonderwijs wijzen erop dat de leerlingen de meeste vooropgestelde doelen binnen dit leergebied bereiken. De leerbegeleiding is erop gericht om de leerlingen zo effectief mogelijk te ondersteunen.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De school maakt gewoontegetrouw gebruik van een onderwijsleerpakket uit de handel om de leerinhouden van het leergebied wiskunde aan te bieden. Door het consequent gebruik van zulk pakket als referentiekader meent men de eindtermen te bereiken en de leerplandoelen te realiseren.

Vorig schooljaar besliste de school om te kiezen voor een nieuw leerpakket. Na een informatieronde en teamoverleg nam de directie de beslissing om dit schooljaar gelijktijdig twee -voor de school- nieuwe pakketten in te voeren. De toewijzing van deze pakketten volgt de verdeling van de leerlingen voor wiskunde. De meeste leerlingen blijven voor dit leergebied in de reguliere klasgroep en gebruiken de ene nieuwe wiskundemethode. De meeste zorgleerlingen worden klasoverstijgend per leerjaar geheergruopeerd in 'omweg- en beverklassen' en volgen de andere nieuwe wiskundemethode.

Zorgleerkrachten nemen het aanbod voor leergebieden zoals wiskunde en Nederlands grotendeels voor hun rekening in deze kleinere omweg- en beverklassen.

De onderwijzers hebben op dit moment geen zicht op de mate waarin de nieuwe methodes gelijklopen. Het onderwijsleerpakket voor de omweg- en beverklassen is nog niet volledig afgewerkt waardoor een aantal leermaterialen nog niet beschikbaar zijn.

Tijdens dit experimentele jaar volgen de onderwijzers vrij strikt de methodegebonden planning en verwijzen ze hiernaar in de eigen dag- en weekplanning. Voorlopig hebben ze geen zicht op de haalbaarheid en volledigheid van het aanbod. De eerste ervaringen worden vooral tijdens het intern leerjarenoverleg besproken. Voor de begeleiding van de introductie van de nieuwe methoden zijn op schoolniveau geen afspraken gemaakt.

Het basisaanbod voor wiskunde is voldoende evenwichtig doordat er in de beide onderwijsleerpakketten voldoende aandacht gaat naar de verschillende domeinen. Facultatief bieden de meeste onderwijzers bijkomend materiaal aan met gerichte remediërende of verrijkende oefeningen al dan niet afkomstig uit de methode. Een beperkt aantal leerlingen volgt een eigen leertraject en volgt wiskunde in een ander leerjaar. Doorgaans wordt wiskunde veeleer geïsoleerd aangebracht en is er weinig doelbewuste horizontale samenhang met andere leergebieden.

Tijdens observatie van wiskundelessen blijkt dat er voldoende aandacht is voor een degelijke instructie en uitgediepte leergesprekken met interactie tussen onderwijzer en leerlingen. Verlengde instructie is in een aantal leergroepen gebruikelijk. De beginsituatie wordt veelal aangegrepen als start van de les. Doorgaans is er oog voor de realiteitswaarde van de inhoud.

De sterke leerkrachtsturing wordt soms doorbroken wanneer kinderen samen kunnen overleggen en spontaan oplossingsmethodes kunnen ontdekken en verwoorden, wat het probleemoplossend denken ondersteunt. De directieve leerkrachtenstijl is ook bij de beverklassen merkbaar. In een aantal lessen was er weinig spontane medewerking en een eerder geringe betrokkenheid van leerlingen.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De school voorziet voldoende onderwijstijd voor wiskunde en volgt hiermee de richtlijnen van de onderwijskoepel. In de meeste klassen plant men omwille van praktische en organisatorische redenen twee lestijden wiskunde na elkaar. Om de betrokkenheid van de leerlingen te ondersteunen, voorzien de leerkrachten diverse onderwerpen per blok van twee lestijden. Toch blijft dit voor een aantal leerlingen, zeker van de beverklassen, een hele opgave waardoor de concentratie en ook het rendement van de onderwijstijd kan dalen.

De onderwijstijd voor wiskunde wordt uitgebreid via huiswerktaken en via vormen van contract- of hoekenwerk.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Er zijn doorgaans voldoende leermiddelen om de eindtermen voor dit leergebied te behalen. De onderwijzers beschikken over allerlei spel- en differentiatiemateriaal, al dan niet zelfgemaakt. De klassen zijn uitgerust met meerdere computers en in vele klassen is een digitaal bord beschikbaar. In vrijwel alle klassen zijn de afgesproken referentiematen voor metend rekenen zichtbaar aan de wand. Omdat het kloklezen problematisch is voor een aantal leerlingen heeft de afdeling afspraken gemaakt om een specifieke leerlijn op te bouwen. Observatie van klaswanden toont aan dat er een variatie is in de methodische aanpak van kloklezen waarbij de ondersteunende wandplaten niet altijd overeenstemmen met het nieuwe onderwijsleerpakket. Ondanks de schoolafpraak hangt in enkele klassen geen analoge klok. Ook de digitale klok en de klok voor tijdsduur ontbreken in meerdere klassen. Heuristieken voor werkhouding en aanpakgedrag zijn doorgaans geafficheerd. Ze worden leerkrachtafhankelijk intensief gebruikt.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De school evalueert de vorderingen van haar leerlingen hoofdzakelijk op basis van de toetsen uit het bijhorende onderwijsleerpakket. Voor automatisering van rekenvaardigheden maken de onderwijzers ook eigen toetsen. Dit schooljaar bouwen de onderwijzers ervaring op met de toetsen uit de nieuwe leerpakketten. De mogelijkheden die één van deze nieuwe methoden geeft om foutenoverzichten te genereren als basis voor foutenanalyses worden doorgaans goed gebruikt. Hierdoor wordt er na een toets gedifferentieerd geoefend of geremedieerd. Voor de leerlingen van de omweg- of beverklassen worden de toetsen soms opgesplitst of vereenvoudigd door het reduceren van het aantal opgaven of het weglaten van items die niet zijn aangebracht. Voor de bovenbouw worden tweemaal per jaar bijkomend summatieve toetsenreeksen georganiseerd, ook voor wiskunde. In de evaluatie- en rapporteringspraktijk is er evenwichtige aandacht voor de verschillende domeinen van het leergebied. Voor nieuwe leerlingen is een schooleigen toets aangemaakt om het beginniveau in kaart te brengen. De onderwijzers van de eerste klassen beschikken over de gegevens van de rekenvoorwaardetoetsen uit de kleuterafdeling.

In het kader van het leerlingvolgsysteem worden tweemaal per schooljaar genormeerde testen voor wiskunde afgenomen. De resultaten hiervan zijn in grote mate bepalend voor de verdeling van de leerlingen in de twee groepen voor de wiskundelessen.

In samenwerking met een andere school uit de scholengemeenschap ontwikkelde het team een aantal jaren geleden op basis van het leerplan een toets om tijdig risicoleerlingen te detecteren die de wiskunde-eindtermen niet dreigen te bereiken op het einde van de lagere afdeling. De resultaten op deze toets laten toe om eventuele hiaten in basisvaardigheden in kaart te brengen en deze leerlingen gericht te remediëren zodat ze toch de eindtermen kunnen bereiken of zodat ze voorbereid kunnen worden op een vlotte overstap naar B-stroom van het secundair onderwijs. De school neemt jaarlijks deel aan de eindproeven van het eigen onderwijsnet. De resultaten voor wiskunde schommelen rond deze van de referentiegroep. De variatie in resultaten tussen de domeinen werd op schoolniveau nog niet nader onderzocht.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk

De resultaten van de methodetoetsen krijgen een neerslag in de rapporten. Bijkomend is er ook een puntenscore voor dagelijks werk. Afspraken hierover worden per leerjaar gemaakt of zijn leerkrachtafhankelijk. In het cijferrapport geeft het team onvoldoende aan dat de wiskundescores van leerlingen in de reguliere klassen niet vergelijkbaar zijn met de scores van de leerlingen in de bever- of omwegklassen, aangezien ze gebaseerd zijn op toetsen uit verschillende onderwijsleerpakketten.

De leerlingen van de bever- en omweggroepen krijgen nog een doelenrapport dat naast de rapportcijfers meer zicht geeft op het bereiken van doelen voor wiskunde. Dit doelenrapport leunt aan bij de leerplandoelen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Er zijn schoolspecifieke procedures, documenten en afspraken om een zicht te krijgen op de vorderingen van de leerlingen. Jaarlijks vinden overgangsgesprekken plaats waarbij collega's gericht informatie uitwisselen. Geregeld is er leerjaargebonden overleg waaraan de klasleerkrachten, de zorgleerkracht en de zorgcoördinator deelnemen.

Een elektronisch leerlingdossier is in opbouw waarin naast de resultaten van toetsen ook gegevens over het overleg worden opgenomen.

Door de schoolspecifieke keuze om voor wiskunde niveaugroepen te voorzien, is de didactische aanpak verschillend en ligt de klemtoon van de leerbegeleiding voor wiskunde in de verhoogde zorg die de zorgleerkrachten verstrekken in de omweg- en beverklassen. In de reguliere groepen is de klasleerkracht de spilfiguur in de preventieve basiszorg. De mate waarin klasleerkrachten hun rol in de basiszorg opnemen is wisselend. Aangezien niet alle leerlingen met moeilijkheden voor wiskunde in de omweg- of beverklas terecht komen, bestaat er een risico dat sommige kinderen voor wiskunde door de mazen van het zorgnet glippen als hun klasleerkracht minder probleemgevoelig is of minder klasinterne ondersteuning biedt. Dit schooljaar willen de meeste klasleerkrachten de mogelijkheden van de nieuwe methode voor differentiatie en individualisering gebruiken. Voor kinderen uit de omweg- en beverklas die meer nood hebben aan ondersteuning gebruikt het team een specifieke orthodidactische methode voor getallenkennis en bewerkingen. Het is een optie van de school om kinderen, indien mogelijk, terug te laten opstromen naar de reguliere klasgroepen. Het is de vraag of dit in de toekomst mogelijk is met het gebruik van diverse leerpakketten en methodieken voor kinderen uit hetzelfde leerjaar.

Een aantal leerlingen krijgt ook voor wiskunde hulp van buitenschoolse hulpverleners. Met de meesten van hen zijn er goede contacten en is er geregeld overleg.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie in onvoldoende mate. De planning en de voorziene onderwijstijd bieden te weinig garanties voor een volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd onderwijsaanbod. De teamleden zijn onvoldoende vertrouwd met de kerngedachten van de eindtermen en het leerplan. De evaluatiepraktijk mist validiteit ten aanzien van de eindtermen en leerplandoelen. De beperkte onderwijstijd, beeldvorming en zorg voor dit leergebied hypothekeren de kansen van de leerlingen om de eindtermen onder de knie te krijgen.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Na een zelfevaluatieproces koos het team van de lagere afdeling ervoor om een vernieuwingstraject voor wereldoriëntatie op te starten. Een interne werkgroep kreeg enkele jaren geleden de opdracht om het aanbod te stroomlijnen en beter af te stemmen op het leerplan. De directeur schakelde de pedagogische begeleiding in om dit traject te ondersteunen.

Om de samenhang te bevorderen, koos de directeur voor een onderwijsleerpakket als basis voor het wereldoriënterend aanbod in de verschillende leerjaren. Dat pakket laat ruimte voor zelfuitgewerkte thema's die de onderwijzers vormgeven vanuit verschillende inspiratiebronnen. Ook voor de implementatie van een aantal doelen uit de bestaansdimensie mens en medemens en voor de ontwikkeling van relatiewijzen uit het leergebiedoverschrijdende thema sociale vaardigheden gebruikt het schoolteam een afzonderlijk onderwijsleerpakket.

Als gevolg van het vernieuwingstraject fungeren de leerplandoelen in toenemende mate als richtinggevend referentiekader voor de planning en bewaking van het aanbod. Om het aanbod te optimaliseren heeft het team onder impuls van de werkgroep inmiddels voor elk leerjaar de behandelde thema's, bestaansdimensies en leerplandoelen in kaart gebracht. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over enkele overlappende onderwerpen. Het team is zich ervan bewust dat er leemtes resten in het aanbod en dat onder meer een herverdeling van een aantal thema's nodig is met het oog op de verticale samenhang. Een analyse van de planningsdocumenten bevestigt dat er meerdere hiaten en overlappingsen zijn in het aanbod. Bovendien ligt op schoolniveau de klemtoon duidelijk op de bestaansdimensies natuur en tijd, terwijl de dimensies samenleving, zingeving en levensonderhoud in verhouding veel minder aandacht krijgen. Ook op doelstellingsniveau zijn er behoorlijke verschillen in aanbodfrequentie. Daardoor kan het team op dit ogenblik geen evenwichtig, volledig en gradueel opgebouwd aanbod garanderen.

De meeste klasleerkrachten werken occasioneel en in beperkte mate aan aspecten van techniek. Met uitzondering van het zesde leerjaar neemt een techniekleerkracht het gros van het aanbod voor de bestaansdimensie mens en techniek voor zijn rekening in de overige leerjaren. Deze specifieke technieklessen zijn gebaseerd op summiere jaarplannen waarin een koppeling aan de leerplandoelen ontbreekt. Daardoor heeft het team geen zicht op de samenhang en de volledigheid van het aanbod voor deze bestaansdimensie.

Meerdere teamleden missen kansen om thema's vanuit verschillende invalshoeken of bestaansdimensies te belichten. Een aantal thema's kennen daardoor nog een vrij enge of te eenzijdige benadering vanuit een specifieke dimensie. Toch doen sommige onderwijzers verdienstelijke pogingen om de horizontale samenhang en de multiperspectiviteit te bevorderen door bepaalde thema's te verbreden en door verbanden te leggen met andere bestaansdimensies, leergebieden of leergebiedoverschrijdende thema's.

Het leerplan wereldoriëntatie beklemtoont het belang van leren leren en brongebruik om informatie te leren beheeren. Toch beschikt het team niet over een uitgewerkte leerlijn voor het leergebiedoverschrijdende thema leren leren. Daardoor is er –zeker bij de jongere leerlingen- onvoldoende systematische aandacht voor de ontwikkeling van informatieverwervings- en verwervingsvaardigheden. Nochtans blijkt uit de rapportcijfers dat meerdere leerlingen gerichte ondersteuning nodig hebben bij het leren leren en het functioneel gebruik van diverse informatiebronnen.

De school profileert zich als een verkeersactieve school. Daarom investeert het schoolteam sterk in verkeers- en mobiliteitseducatie op basis van een uitgebreide leerlijn vanaf de kleuterafdeling tot en met de derde graad. Daarnaast stuurt een werkgroep meerdere sensibiliseringsacties aan. Door de leerlingenraad maken leerlingen kennis met democratische principes.

Bij de keuze en invulling van de thema's voor wereldoriëntatie is er weinig ruimte voor leerlingeninitiatief. Daardoor laat het team mogelijkheden onbenut om in te spelen op de leefwereld van de leerlingen. Daarnaast zijn er verschillen tussen onderwijzers in de mate waarin ze met hun leerlingen stilstaan bij of inspelen op de actualiteit.

Uit de observaties blijkt dat de meeste onderwijzers de voorkennis van leerlingen weten te activeren. De meesten hebben echter niet de gewoonte om bij aanvang van de les doelen voorop te stellen, die ze aan het einde samen met de leerlingen evalueren. De klasleerkrachten en de techniekleerkracht gaan wel op zoek naar uitdagende leersituaties, coöperatieve en activerende werkvormen die de betrokkenheid van de leerlingen verhogen en het onderzoekend leren stimuleren. De meeste onderwijzers ondersteunen het zelfgestuurd leren door de integratie van aspecten van wereldoriëntatie in vormen van zelfstandig werk.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd

In meerdere leerjaren wijkt de onderwijstijd structureel af van de onderrichtingen van het onderwijskoepel en besteden de leerkrachten minder lestijden aan dit leergebied dan de leerplanmakers minimaal nodig achten. Daardoor is de onderwijstijd ontoereikend om de verschillende leerplandoelen te realiseren.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De school voorziet de nodige materialen en instrumenten om het leerplan toe te passen. De mate waarin het behandelde thema in de klas zichtbaar is en leeft is wisselend. De noodzakelijke tijds- en ruimtekaders zijn in de meeste klassen aanwezig, maar zijn soms weinig overzichtelijk. Een aantal onderwijzers wendt deze kaders weinig functioneel en dynamisch aan. In enkele klassen krijgt de actualiteit een plaats in het klasbeeld, maar ontbreekt de koppeling van actuele gebeurtenissen aan de tijds- en ruimtekaders. Enkele globes zijn verouderd. De meeste klassen zijn uitgerust met een digitaal bord dat de onderwijzers adequaat inzetten om de werkelijkheid in de klas te brengen. Meerdere leraren voorzien ook een themabord of een toontafel.

Infrastructuur De uitwerking van een omgevingsboek staat nog op de agenda van de werkgroep wereldoriëntatie. Toch spannen de onderwijzers zich in om het werkelijkheidsgerichte karakter van het aanbod te verhogen met diverse leeruitstappen en meerdaagse extramurosactiviteiten. Ze stimuleren de leerlingen om de plaatselijke en de ruimere omgeving te verkennen en waarnemingen te verrichten. Het team benut ook het schooldomein, de leerwandelingen en fietstochten om verkeersvaardigheden en –attitudes stapsgewijs en in authentieke situaties in te oefenen.

Evaluatie Voor wereldoriëntatie maken de onderwijzers doorgaans gebruik van een beperkt spectrum aan evaluatiemethoden. Ze opteren in hoofdzaak voor zelfgemaakte schriftelijke toetsen. Doordat ze zich daarbij vooral baseren op intuïtie of eigen lesdoelen, missen de toetsen evenwicht, validiteit en representativiteit ten opzichte van de leerplandoelen. Daardoor kunnen de relevantie en de moeilijkheidsgraad van een aantal toetsen en opgaven in vraag gesteld worden. Ondanks de waarschuwing van het leerplan, overschatten sommige onderwijzers de mogelijkheden van basisschoolkinderen om een veelheid aan begrippen en inzichten te verwerven. Sommige onderwijzers hebben aandacht voor de evaluatie van kennis, inzicht en bepaalde cognitieve vaardigheden. Doordat het team van de lagere afdeling weinig vertrouwd is met alternatieve evaluatievormen, hebben de meesten onvoldoende oog voor de evaluatie van attitudes en van praktische en technische vaardigheden. De deelname aan het fietsexamen vormt daarop een uitzondering. De werkgroep wereldoriëntatie beseft dat procesevaluatie nog een werkpunt is.

Evaluatie Het rapport bevat een globaal cijfer voor wereldoriëntatie dat enkel gebaseerd is op de schriftelijke toetsen en weinig informatie biedt over de evolutie van de leerling voor de verschillende competenties. Daardoor brengt het team onvoldoende de praktische en technische talenten in beeld. Het onevenwicht in het aanbod en de evaluatiepraktijk weerspiegelt zich ook in de rapporteringspraktijk. Het beperkte aandeel of gewicht van wereldoriëntatie op het rapport illustreert dat het team van de lagere afdeling andere leergebieden sterker naar waarde schat.

Rapporteringspraktijk Naast de cijfers verwijzen de kwalitatieve beoordelingen van de leer- en leefhoudingen naar enkele aspecten van de sociaal-emotionele ontwikkeling en van de bestaansdimensie mens en medemens. Ook alternatieve rapporteringsvormen zoals de bijdragen in de schoolkrant en initiatieven als ‘klas in de kijker’ zijn aanzetten om de rapporteringspraktijk te verbreden. Ze bieden leerlingen de kans om verslag uit te brengen van wereldoriënterende activiteiten of om specifieke verworven competenties te tonen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Hoewel het beleidsteam zorg beschouwt als de rode draad doorheen alle leergebieden, spitsen zowel de beeldvorming als de leerbegeleiding zich vooral toe op wiskunde en Nederlands. Met uitzondering van aspecten van sociaal-emotionele ontwikkeling of werkhouding is er zowel in de papieren leerlingendossiers als in het nieuwe digitale platform weinig informatie te vinden over moeilijkheden, interesses of talenten van kinderen voor wereldoriëntatie. Ook foutenanalyses zijn niet gebruikelijk voor dit leergebied. Voor de meeste onderwijzers is het niet vanzelfsprekend om binnen wereldoriëntatie te differentiëren. Occasioneel bieden ze wel ondersteuning bij bepaalde opdrachten of zorgen ze ervoor dat leerlingen elkaar tijdens groeps- of partnerwerk kunnen helpen. Tegenvallende resultaten geven weinig aanleiding tot gerichte remediëringsacties. Deze zijn beperkt tot de eventuele nabespreking van een toets. Nochtans blijkt uit de rapporten dat leerlingen vooral voor wereldoriëntatie onvoldoendes halen en dat de rapportcijfers in meerdere klassen gemiddeld het laagste zijn voor dit leergebied.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

De voorbije jaren stonden gezamenlijke vormingsmomenten en werksessies tijdens personeelsvergaderingen vaak in het teken van het vernieuwingstraject voor wereldoriëntatie. Het team en in het bijzonder de werkgroep wereldoriëntatie verdienen waardering voor het reeds geleverde werk. De werkgroepleden beseffen echter dat ze nog heel wat werk voor de boeg hebben om alle vooropgestelde doelen te bereiken en het vernieuwingsproces af te ronden. De werkgroep mist de nodige aansturing, een duidelijke fasering, gerichte coaching en ondersteuning met concrete richtlijnen en tips die houvast bieden bij de uitwerking en implementatie van het vernieuwingsproces. De directeur heeft recent een deeltijdse beleidsmedewerker aangesteld om onder meer het zware takenpakket van de werkgroep te verlichten. De taakbelasting van deze medewerker laat echter weinig ruimte voor ondersteuning op het vlak van wereldoriëntatie.

De werkgroep draagt vooral tijdens overlegmomenten en werkvergaderingen bij tot de bevordering van de interne expertise. Ze beschikt niet over een mandaat om collega's door collegiale visitatie of hospiteren te coachen in de klaspraktijk. Doordat de teams van beide afdelingen niet op de hoogte zijn van elkaars vernieuwingsacties voor dit leergebied zijn een aantal kansen tot kruisbestuiving verloren gegaan.

Kwaliteitszorg

Met het oog op interne kwaliteitszorg neemt de school deel aan koepelgebonden centrale toetsen voor wereldoriëntatie. Op het ogenblik van de doorlichting waren de meeste teamleden van beide afdelingen niet geïnformeerd over de resultaten en was het feedbackrapport nog niet grondig geanalyseerd. Daarnaast leiden de leerlingenresultaten op de zelfgemaakte toetsen onvoldoende tot bijsturing van het aanbod, de leerbegeleiding of de evaluatiepraktijk.

Visieontwikkeling

In het vernieuwingstraject voor wereldoriëntatie heeft het team weinig aandacht besteed aan visieontwikkeling. Doordat de uitgangspunten van het leerplan en de eindtermen onvoldoende zijn opgefrist, zijn de onderwijzers te weinig vertrouwd met de krachtlijnen. Daardoor passen ze een aantal van deze principes weinig toe in hun klaspraktijk.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school investeerde de laatste jaren heel wat middelen als antwoord op de capaciteitsproblematiek in Willebroek. Het beleid voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne voldoet, al zijn er nog een aantal aandachtspunten.

Gezien de omvang van de school en de uitbreiding is het aantal uren dat voorzien is voor de preventieadviseur niet erg hoog. Dat wordt in enige mate gecompenseerd door de ondersteuning van en de samenwerking met het plaatselijk schoolbestuur. De preventieadviseur wordt op de hoogte gebracht van de voornaamste investeringen en kosten, maar deze zijn nog niet opgenomen in het globaal preventieplan of het jaaractieplan. De formele betrokkenheid van de preventieadviseur bij het aankoopbeleid staat nog niet volledig op punt.

Op gebied van bewoonbaarheid en veiligheid brengt de onderwijsinspectie de volgende aandachtspunten naar voor: het valgevaar en de waterafvloeiing van de grote speelplaats in de Mechelsesteenweg, het vrijhouden van een aantal gangen vooral door boekentassen, en het verder aanbrengen van instructiekaarten bij gevaarlijke machines. Wat betreft de attesten houdt de onderwijsinspectie rekening met de situatie van de vestiging Hinxelaar, waar de officiële oplevering nog niet is gebeurd. Daarom aanvaardt de onderwijsinspectie voor deze vestiging tijdelijke attesten. Van de leraren wordt verwacht dat ze nog meer aandacht besteden aan attitudevorming, zowel bij zichzelf als bij de leerlingen. Wat betreft de hygiëne is de scheiding tussen heren- en vrouwentoiletten voor volwassenen eveneens een aandachtspunt. De school kent grotendeels de tekorten en neemt ze op in haar planning. Een aantal aspecten dienen nog verder onderzocht en verbeterd te worden.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** De school heeft nog geen visie op de deskundigheidsbevordering uitgeschreven maar heel wat elementen duiden op een zekere doelgerichte aanpak. De prioriteiten kwamen tot stand vanuit een zelfevaluatie van de schoolwerking. De gekozen prioriteiten zijn uitgezet in een langetermijnplanning. De directeurs organiseren verscheidene vormingsmomenten die in de jaarplanning van de personeelsvergaderingen opgenomen zijn.
- In de kleuterafdeling is de implementatie van de lopende prioriteiten vooral een gezamenlijke aangelegenheid. Door de schaalgrootte kiest de lagere afdeling voor de organisatie van werkgroepen om de de prioriteiten te implementeren. De kwaliteitsverbetering van het zorgbeleid wordt aangestuurd door het zorgteam.
- De school stelt nog geen duidelijke en evalueerbare doelen voorop in haar professionaliseringsbeleid. Daardoor kan ze minder goed nagaan welke vorderingen individuele teamleden of deelgroepen hebben gemaakt in hun professioneel handelen.
- Uit de analyse van het nascholingsplan valt op dat naast de professionalisering van de directeurs er in de lagere afdeling in hoofdzaak nascholing gevolgd wordt over facetten van leerbegeleiding. In de kleuterafdeling volgen de kleuteronderwijzers vooral nascholing rond specifieke thema's eigen aan de kleuterwerking en vanuit specifieke noden.
- Een aantal teamleden volgt nascholing die onmiddellijk is gerelateerd aan een specifieke opdracht of aan een toekomstig initiatief.
- Het directieteam communiceerde geen specifieke verwachtingen of criteria in verband met de deelname aan individuele professionaliseringsinitiatieven waardoor meerdere teamleden daartoe weinig of geen initiatieven nemen. Het is duidelijk dat niet alle teamleden jaarlijks externe nascholingen volgen. Volgens meerdere teamleden stimuleert de schoolleiding wel het volgen van nascholingen bij de functioneringsgesprekken, maar wordt het zelden opgelegd.
- Ondersteuning** De kwaliteit van de ondersteuning van de professionalisering van de teamleden verschilt naargelang het niveau en naargelang de prioriteiten. De zorgwerking focust nog vrij veel op het school- en kindniveau. Hoewel daartoe prioriteiten zijn geformuleerd in het zorgplan, komt de professionalisering van de (kleuter)onderwijzers in hun eerstelijnszorg nog niet zo goed uit de verf.
- De gezamenlijke en pragmatische aanpak in verband met het doelgericht plannen van het onderwijsaanbod wordt in de kleuterafdeling ondersteund door het gebruik van dezelfde planningsdocumenten. Op personeelsvergaderingen en pedagogische studiedagen maakt het kleuterteam afspraken en vervaardigt het samen nieuwe materialen.
- In de lagere afdeling stuurt de werkgroep wereldoriëntatie de kwaliteitsverbetering voor dat leergebied aan. Heel wat elementen duiden erop dat de werkgroepleden nood hebben aan aansturing en ondersteuning, onder andere voor wat betreft visievorming waardoor ze het zelf moeilijk hebben om de collega's praktijkgericht te ondersteunen. Op het niveau van de parallelklassen, en deels ook op niveau van de graden, ondersteunen de onderwijzers elkaar door overleg. Ze overleggen daarbij vooral over de

leerinhouden.

De school voorziet weinig tijdschriften en naslagwerken om de interne professionalisering te stimuleren. Zelden krijgen de teamleden de opdracht om vooraf een (visie)tekst te lezen en te bespreken.

Tot op heden nam de school weinig initiatieven om van elkaar op de klasvloer te leren. Initiatieven zoals hospiteren, intervisie, rolwisseling, co-teaching... komen bijna niet voor.

Doeltreffendheid

Uit de analyse van de verslagen van de personeelsvergaderingen en vanuit de gevoerde gesprekken blijkt dat de implementatie van vernieuwingen niet in elk niveau even diepgaand is.

In de kleuterafdeling zijn de effecten duidelijk. Het intern leiderschap koos vanuit een doordachte visie op kleuteronderwijs voor een pragmatische aanpak, waarbij de kleuteronderwijzers door het uitvoeren van de gemaakte afspraken snel positieve effecten zagen.

In de lagere afdeling is er weinig opvolging en gerichte druk om de vernieuwingen kwaliteitsvol te implementeren. De onderwijzers behouden nog een vrij grote autonomie, daardoor leven ze niet allen de gemaakte afspraken na. Soms is het ook niet duidelijk welke afspraken gelden omdat de besluitvorming een aantal opties openlaat en knopen niet werden doorgehakt.

Globaal staat het schoolteam weinig stil bij de kwaliteit en de doeltreffendheid van het professionaliseringsbeleid.

Ontwikkeling

De ontwikkeling van de professionalisering kent verschillende snelheden, zowel tussen de niveaus als tussen teamleden onderling. De bereidheid tot verdere professionalisering is leraarafhankelijk. Het intern leiderschap stelt de verwachtingen om zich verder te professionaliseren weinig duidelijk.

4.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid

De school organiseerde een schriftelijke leerkrachtenbevraging over de zorgwerking om de actuele en gewenste situatie in kaart te brengen. De resultaten van deze 'zorgspiegel' en een vroegere enquête over handelingsgericht werken werden aangewend om een nieuwe meerjarenplanning voor zorg op te stellen. De school werkte een zorg- en gelijke onderwijskansen(GOK)beleid uit vanuit de schoolvisie die breed wordt gedragen door het team. Centraal hierin staan de begrippen 'zorgbrede school', 'welbevinden van de leerlingen' en 'opvoedend onderwijs'.

Een aantal GOK-acties uit het verleden wordt doorgetrokken naar de huidige zorgwerking. De beleidsplanmatige en doelgerichte aanpak, zoals die tijdens de voorbije GOK-cycli werd uitgewerkt, is ook merkbaar in de 'zorgplanning 2013-2017'. Volgens deze meerjarenplanning is zorg een leidraad doorheen de leergebieden en de schoolwerking. Er is een apart document voorhanden voor zowel de kleuterafdeling, de onderbouw als de bovenbouw. Telkens zijn per fase van het zorgcontinuüm doelen voorzien voor een 'krachtige leeromgeving', 'de afstemming op de behoeften van de kinderen' en 'de betrokkenheid en samen school maken'. Het meerjarenplan is geen statisch document: doelen en acties worden stelselmatig aangepast aan gewijzigde omstandigheden.

Ondersteuning In de concretisering van de zorgvisie in de meerjarenplannen is er ruimte voor nieuwe initiatieven maar zijn er ook doelen en acties opgenomen die in het verleden al hun waarde bewezen hebben. De zorg voor kinderen breidt zich uit tot diverse aspecten van de persoonlijkheid. Zo wil de school de trainingsprogramma's voor jonge kinderen met gedragsproblemen ook in de lagere afdeling verder uitwerken en blijven rouwkoffers indien nodig in gebruik. Nieuwe initiatieven zoals de invoering van een digitaal leerlingvolgsysteem en van extra zorgmaterialen krijgen een stelselmatige aanpak.

Om de basiszorg die alle klasleerkrachten in hun klas bieden te ondersteunen, wordt er structureel ingezet op overleg. De klasleerkrachten en zorgleerkrachten overleggen systematisch om activiteiten en aanbod op elkaar af te stemmen en moeilijkheden te bespreken. In de kleuterafdeling gebeurt dit tweewekelijks, in de lagere afdeling wekelijks. Op geregelde tijdstippen is een multidisciplinair zorgoverleg gepland. De klasleerkracht, de zorgcoördinator, de directeur en de CLB-medewerker bespreken aan de hand van een planmatig en handelingsgericht kader de leerlingen met specifieke ontwikkelingsbehoeften. Ouders worden indien nodig uitgenodigd. Uit de leerlingdossiers blijkt evenwel dat meerdere teamleden nog een weg hebben af te leggen om zich de principes en fasen van het handelingsgericht werken eigen te maken en toe te passen. Vooral het uitgaan van positieve aangrijpingspunten, het formuleren van een degelijke hulpvraag, het maken van duidelijke afspraken tussen de verschillende betrokkenen, het geregeld evalueren van de effecten van interventies en het registreren van afspraken en evaluaties gebeurt nog weinig systematisch.

Naast de basiszorg werkt de school specifieke acties voor verhoogde zorg uit. De school besteedt hieraan veel aandacht en middelen, ook wat betreft personeelsomkadering.

In de lagere afdeling gaat het dan om homogene groepering in de omwegklas en de beverwerking. De omwegklas is ontstaan om het zittenblijven te reduceren. De school wil door een sterke ondersteuning leerlingen die het moeilijk hebben in de eerste graad zover mogelijk begeleiden. Hiertoe wordt vanaf het midden van het eerste leerjaar een aparte leergroep ingericht voor een klein aantal leerlingen die vooral voor wiskunde en Nederlands onderwijs op maat krijgen. Deze brug- of omwegklas loopt door tot in het tweede leerjaar. In de andere leerjaren is de beverklas bestemd voor leerlingen met leermoeilijkheden die onvoldoende baat hebben bij de gebruikelijke individualisering in de klas. Voor deze leerlingen is er een ontkoppeling met de reguliere klaswerking voor wiskunde of Nederlands.

Kinderen worden in de beverklaswerking slechts opgenomen mits hun toestemming en na grondig overleg met de ouders. Vorig jaar experimenteerde de school met een beverplus-werking voor kansrijke leerlingen die meer uitdaging nodig hebben.

Voor een aantal leerlingen met specifieke leerbehoeften zijn sticordimaatregelen (stimuleren, compenseren, differentiëren, remediëren, dispensereren) genomen.

In de kleuterafdeling worden de beschikbare middelen ingezet op klasinterne of klasexterne ondersteuning van kleuters. De zorgleerkracht van de kleuterafdeling ondersteunt ook leerlingen van het eerste leerjaar, wat de continuïteit van de begeleiding bevordert.

De zorgleerkrachten krijgen op hun beurt ondersteuning door de zorgcoördinatoren en de directie. Tijdens het zorgteamoverleg kunnen ze met vragen en problemen terecht.

- Doeltreffendheid** Het huidige zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid resulteert in een duidelijk gestructureerde zorgwerking met doelen op school-, leraren- en kindniveau. Het in kaart brengen van effecten om indien nodig bijstellingen aan te brengen gebeurt sporadisch en vanuit deelaspecten. Teamleden vinden het nog vroeg om kwantitatieve effecten te meten. Een beperkte analyse van het leertraject van kinderen na de omwegklas bracht een divers beeld. De beoogde beperking van het zittenblijven is wel gerealiseerd. Sommige collega's wijzen op de voordelen van een kleinere leergroep voor een aantal kinderen die hierdoor een hoger welbevinden en een beter zelfbeeld ontwikkelen. Leerlingen die het reguliere aanbod niet aankunnen, krijgen een betere begeleiding om de B-stroom in het secundair onderwijs aan te vatten. Effecten op leerkrachtniveau zijn nog niet in kaart gebracht. Omdat de ondersteuning van leerkrachten vraaggestuurd is en er weinig opvolging op de klasvloer is, kunnen weinig geldige uitspraken gedaan worden over de kwaliteit van de basiszorg door de klasleerkrachten. Uit de observaties, documentanalyse en gesprekken blijkt evenwel dat er verschillen zijn in zorggevoeligheid van leerkrachten en de mate waarin ze over de nodige bereidheid en competenties beschikken om specifieke problemen te detecteren en aan te pakken.
- Ontwikkeling** De school heeft oog voor de verdere optimalisering van het zorgbeleid. Het geregeld overleg van de zorgcoördinatoren van de scholengemeenschap is een professionaliseringsplatform en draagt bij tot het introduceren van nieuwe materialen en remediëringsmethodieken. Vooral de zorgleerkrachten volgen specifieke nascholingen en passen nieuwe kennis ook toe in de praktijk.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het intern leiderschap wordt gedeeld tussen twee directeurs. De voortdurende groei van de school met meer dan 550 leerlingen in vier vestigingsplaatsen en de jarenlange aandacht voor het uitbreiden en optimaliseren van de infrastructuur via (ver)nieuwbouw maken dat de schoolleiding een groot en veelzijdig takenpakket heeft. De beide directeurs maakten onderling afspraken over de werkverdeling die uitgaat van de structuur van de school. De directeur van de lagere afdeling heeft jarenlang ervaring in deze functie. Zij werkt deeltijds en is tevens coördinerend directeur van de scholengemeenschap. De directeur van de kleuterafdeling komt uit het team en werkt voor het derde jaar deeltijds in deze functie. Ze vult deze leidinggevende opdracht aan met een taak als zorgcoördinator van de kleuterafdeling en van de scholengemeenschap. Doordat de directeur in de lagere afdeling deeltijds werkt, is zij slechts beperkt beschikbaar en aanwezig in de school. Gegeven de schoolgrootte heeft zij onvoldoende tijd om zich ten volle toe te leggen op de aansturing en opvolging van haar team. De directeur van de kleuterafdeling is de facto vrijwel voltijds aanwezig.

Er is een grote betrokkenheid van de teamleden bij de schoolwerking via de werkgroepen. Op schoolniveau worden zo zowel praktische, organisatorische als onderwijskundige taken gedelegeerd. Dit betekent ook voor de (kleuter)onderwijzers een taakverzwaring: ze hebben buiten de klasopdracht nog andere verantwoordelijkheden en nevenactiviteiten. Het zorgteam speelt een grote rol in het intern leiderschap in de school. Dit deelteam, dat bestaat uit zorgleerkrachten en coördinatoren, reflecteert geregeld over de zorg- en de schoolwerking en doet beleidsvoorstellen.

De beide afdelingen hebben gedeelde maar ook eigen prioriteiten die ze vooral afzonderlijk uitwerken. Zo is de leerplanimplementatie van wereldoriëntatie zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling een werkpunt. De wijze waarop de deelteams dit realiseren en hierbij ook efficiënt ondersteund worden door de pedagogische begeleidingsdiensten verschilt.

De directeurs volgen vooral de tijdelijke teamleden systematisch op door middel van klasbezoeken met een aansluitende bespreking. Er zijn functioneringsgesprekken met alle teamleden waarbij werkpunten worden afgesproken. De school beschikt over duidelijke functiebeschrijvingen voor alle ambten. In de kleuterafdeling gaat de directeur na in welke mate de kleuteronderwijzers de gemaakte afspraken naleven over de invulling van de planningsdocumenten.

Voor een aantal aspecten van het schoolbeleid is het lokale schoolbestuur een actieve participant. Dit geldt onder meer voor de aanwending van het lestijdenpakket en het inschrijvingsbeleid.

Visieontwikkeling De school neemt initiatieven om te komen tot een gezamenlijk gedragen visie en om deze visie verder te ontwikkelen. Dit is onder andere merkbaar bij de uitwerking van het zorgbeleid dat enerzijds rekening houdt met de mening van teamleden en anderzijds ook met de verwachtingen van de overheid en de ouders. Bij de ontwikkeling van het zorgbeleid speelt ook de scholengemeenschap een rol. In het prioriteitenplan van de kleuterafdeling koppelt het team doelgericht werken aan inzichten in referentiekaders en leerplanimplementatie. De aandacht voor schriftelijke en auditieve vaardigheden krijgt een stimulans via de scholengemeenschap. In de lagere afdeling staan naast de zorgwerking onder meer de leerplanimplementatie voor

wereldoriëntatie, de huidige invoering van de wiskundemethoden, de vernieuwing van de rapporten en het ontwikkelen van een outputbeleid op de agenda. Uit de planning is niet duidelijk hoe deze prioriteiten concreet en stelselmatig zullen worden aangepakt.

De teamleden hechten veel belang aan de cohesie in de school en de betrokkenheid met diverse partners buiten de school.

Besluitvorming De school kent diverse vormen van formeel en informeel overleg en heeft functionele verslagen van vergaderingen. De personeelsvergaderingen, die doorgaans afzonderlijk georganiseerd worden per afdeling, geven afwisselend aandacht aan organisatorische aspecten van het schoolleven en pedagogisch-didactische aangelegenheden. De werkgroepen geven mee sturing aan kwaliteitsvol onderwijs. Het structureel zorgoverleg zorgt voor een systematische opvolging van de leerlingenbegeleiding. Door de schoolgrootte is de informatiedoorstroming een constant aandachtspunt.

Het nemen van beslissingen verloopt verschillend volgens de afdelingen. In de kleuterafdeling gebeurt dit doorgaans bij consensus na interne bespreking. Uit de gesprekken blijkt dat het nemen van beslissingen in de lagere afdeling soms lang aansleept. Soms worden bevragingen georganiseerd. De onderwijzers kunnen hun mening geven en er is overleg tijdens personeelsvergaderingen of besprekingen in werkgroepen. De directie hakt knopen door en neemt de eindverantwoordelijkheid bij de besluitvorming. Het is niet duidelijk of deze beslissingen steeds gedragen worden door de meerderheid van de teamleden.

Kwaliteitszorg Er is een aanzet gegeven voor een schoolspecifiek outputbeleid waarbij het welbevinden van leerlingen en ouders in kaart wordt gebracht. De school krijgt zicht op de tevredenheid van de leerlingen via een bevraging die recent gebeurde bij leerlingen van de bovenbouw. De resultaten zijn pas ter beschikking en moeten nog geanalyseerd worden. Er is nog geen traditie om de beschikbare resultaten van observaties, klastoetsen, testen van het leerlingvolgsysteem, zelfevaluaties door de leerlingen en gegevens van eindtoetsen systematisch op klas- en schoolniveau te vergelijken om hieruit na analyse besluiten te trekken om de aanpak van leergebieden indien nodig bij te sturen. Cijfers over outcomes liggen voor en doen de school besluiten dat de leerlingen doorgaans vlot doorstromen naar het secundair onderwijs. Het zittenblijven en de schoolse vertraging zijn sterk gereduceerd.

Het zorgteam reflecteert regelmatig over de leerbegeleiding en stuurt haar eigen werking bij waar nodig. De digitalisering van de leerlingendossiers kan de zorgwerking in de toekomst nog effectiever maken.

De school heeft via een zelfevaluatieproces de eigen sterke en knelpunten opgelijst. De mate waarin aansluitend vernieuwingsprocessen vlot verlopen verschilt per afdeling. In de kleuterafdeling komt men voor de optimalisering van onder andere doelmatig werken na overleg en intervisie tot praktische afspraken die ook worden opgevolgd. In de lagere afdeling is de vernieuwing van wereldoriëntatie na drie jaren nog niet aan afronding toe. De betrokken werkgroep heeft einddoelen voor ogen maar de leden zijn vragende partij voor meer sturing, concrete richtlijnen en coaching. Ze hebben geen mandaat om de afspraken en de onderwijspraktijk op te volgen waardoor de effectieve realisatie van vernieuwingen eerder vaag blijft. De nieuwe beleidsmedewerker die onder andere dit proces moet begeleiden heeft nog geen concreet stappenplan om dit stelselmatig aan te pakken. Zij is hierin nog sterk zoekende.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen(groepen) in kaart brengt. De school heeft een correct beeld van het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet gerichte acties op om de doorstroom te bevorderen.

Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen.

De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties (op leerling-, leraren- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er ook enige aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap.

Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de meeste teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling is de aandacht voor doelmatig werken verhoogd.
- In de kleuterafdeling is er stelselmatig aandacht voor een effectief gebruik van referentiekaders en de functionaliteit van planningsdocumenten.
- In de beide afdelingen zijn leerlijnen uitgewerkt voor specifieke domeinen van wereldoriëntatie.
- In de lagere afdeling zijn de verschillende domeinen van het leergebied wiskunde evenwichtig vertegenwoordigd in het aanbod en de evaluatiepraktijk.
- In de beide afdelingen is een vernieuwingsproces voor het leergebied wereldoriëntatie opgestart waarbij de leerplandoelen richtinggevender worden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Teamleden volgen specifieke nascholingen in functie van het zorgbeleid of noden van leerlingen.
- De school neemt duidelijke opties voor verhoogde leerzorg en zet hiervoor de nodige middelen in.

Wat betreft het algemeen beleid

- De school heeft via een proces van zelfevaluatie de eigen sterktes en zwaktes in kaart gebracht en de prioriteiten hierop afgestemd.
- De teamleden kunnen een inbreng hebben in de schoolwerking en in een aantal aspecten van het beleid via werkgroepen.
- In de kleuterafdeling is er een duidelijke beleidsmatige aanpak, implementatie en opvolging van de prioriteiten.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling de leerplanimplementatie baseren op een langetermijnplanning.
- In de lagere afdeling de afspraken in verband met klasbeeld, tijd en klokkezen actualiseren in functie van de nieuwe onderwijsleerpakketten.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- In de kleuterafdeling de evaluatiepraktijk afstemmen op de gebruikte referentiekaders.
- De effectiviteit van de basiszorg en de verhoogde leerzorg onderzoeken.
- In de beide afdelingen de individuele deskundigheidsbevordering stimuleren.

Wat betreft het algemeen beleid

- De draagkracht van alle teamleden bewaken en voor directeurs voldoende beleidsruimte en –tijd creëren om een daadkrachtig onderwijskundig beleid uit te werken.
- De implementatie van vernieuwingsinitiatieven en verbeterprocessen planmatig en doelgericht ondersteunen, aansturen, coördineren en opvolgen.
- De beschikbare outputgegevens analyseren en een efficiënt outputbeleid uitwerken als basis voor verbeteracties.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De school moet in een volledige, evenwichtige en graduele opbouw voorzien van het onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie met het oog op het bereiken van de eindtermen in de lagere afdeling.
- De school moet voldoende onderwijstijd voorzien voor het leergebied wereldoriëntatie in de lagere afdeling.
- De school moet de evaluatiepraktijk voor wereldoriëntatie afstemmen op de leerplanvisie in de lagere afdeling.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'**
 - * voor het **lager onderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor wereldoriëntatie.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **07-11-2017** opnieuw een controle uit.

GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor het **kleuteronderwijs**.
- voor de **erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.
- voor de **overige erkenningsvoorwaarden**.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Willy DE HERDT de inspecteur-verslaggever	Myriam VAN AKEN Goedele KEULEMANS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	